

kon élő
ül jár-
tözköd-
zokásai
zépnek,
nak ki-
rrukon,
ret, ami
k. Van-

árt már
t, hogy
r tudós
ek a tu-
eddig

neum-épület
rsulat.

KIS NYAF

»NYAF!« (Lásd a 246. lapon.)

16. szám. — 1877. Ára negyedévre 1 frt. 40 kr.

XIII. kötet.

A REPÜLŐ CSACSI.

— Mese. —

(Vége.)

LADÁR hamarjában nem tudott egyebet tenni, mint hogy sirva fakadt és segítségért kiáltozott.

— Istenem, mi lesz most belőlem! kiáltá kétségbeesve. Itt megfagyok, éhen halok . . . végem van örökre.

Lassanként azonban erőt vett félelmén és okosabban kezdett gondolkozni; belátta, hogy hiába sir, hiába kiáltoz, ide a magasba senki sem jöhet segítségére; sokkal okosabb lesz, ha igyekszik visszaemlékezni arra a titkos jelszóra, mely a röpülő csacsit leszállásra kényszeríti.

Elkezdett tehát gondolkozni, hogy szinte veríték lepte el a homlokát. Száz meg száz értelmetlen szót hadart el; mind hiába.

— Pedig alig egy órája, hogy jól tudtam! szólt magához boszusan. Lehetetlen, hogy oly teljesen elfelejtettem volna. Keressük csak!

És kereste . . . sokáig kereste . . . össze-vissza forgatta elméjében a betűket, szavakat és végre nagy sokára ráakadt, kimondta a helyes jelszót.

A csacsi azonnal megállapodott és egy perczel később szépen lassan kezdett lefelé bocsátkozni. Aladár roppantul meg volt elégedve magával, hogy a maga emberségéből tudott menekülni, hogy a veszély közepette is eszébe jutott a jelszó. Talán nem is szeretne volna már, ha másvalaki menti meg.

Lassanként, amint lefelé szállt, ismét megismert mindent a földön; a házak, fák,

bokrok ismét nagyobbak látszottak, nem-sokára megismerte a kastélyt is . . . aztán a nénikét, a mint feléje integetett, s egy-két perczel később minden baj nélkül leérték a földre, megálltak a nénike előtt s Aladár vigan leugrott a csacsiról.

— Bátor gyerek vagy, mondhatom, szólt a nénike. No's tetszik-e a röpülő csacsi? Kivánod-e birni?

— Oh, kedves nénike, egészen boldog volnék, ha az enyim volna.

— Jól van, tehát legyen a tied. Most tehát megmondhatod a mamádnak, hogy már választottál.

— Igen . . . de ugy-e, kedves nénike, azt nem kell megmondanom, milyen ritka csoda-állat ez a csacsi?

— Ha épen nem akarod megmondani, én nem bánom. De nem látom át, miért ne mondhatnád meg?

— Oh, lássa nénike, akkor a bátyám, Gyula, soha sem hagyna békében . . . Pedig ő soha sem adja nekem kezembe a puskáját . . . mert neki igazi puskája van, születése napjára kapta nagyapától s most már eljár vadászni és nekem azt mondja, hogy még nem való kezembe a puska. Én sem akarom tehát, hogy ő az én röpülő csacsimat használja.

A nénike egy pillanatig nagyon komoly arcot csinált, de aztán ismét egészen szelíden mondá:

— Ám legyen, a mint kívánod. De most már induljunk, ideje haza menned. A csacsit mindjárt magaddal viheted.

Aladár hazavitte a csacsiját. Otthon nemcsak a mama, hanem a többiek is ugyancsak csodálkoztak, hogy ilyen csuf állatot hozott haza; csufolódtak és gunyo-

lódta is és Aladár eleinte majd elárulta a titkot, midőn bátyja, Gyula így szólt:

— Ejnye, micsoda förtelmes állatot hoztál a házhoz! Hiszen még a juhász bojtár, Peti is szégyelne ráülni.

— Igen ám, felelé Aladár, de ha tudná...

Már-már kiszalasztotta volna a szót, hogy a csuf kis csacsi repülni tud; de még idején észrevette és csak azt emlegette, hogy milyen okos és szelid állat ez a csacsi.

— No bizony, nekem ugyan nem kellene, szólt Gyula megvetőleg.

Aladárt bosszantotta, hogy ilyen kicsinylőleg beszélnek az ő csoda-csacsijáról, de másrészt mégis örült ennek is.

— Tudnák csak, milyen ritka csacsi ez! gondolá. Akkor bezzeg nem csufolnák! De jól van ez így, legalább senki sem kívánczik utána, nem fog senki sem röpködni rajta, csak én magam.

Ebben teljes megnyugvást és örömet talált s bevezette a csacsit az istállóba, egy zugoeskában jó helyet rendezett be számára. Csak az iránt aggódott még, mit adjon enni a röpköző csacsinak: madárkoszt kell-e neki vagy széna és zab, mint a közönséges csacsinak? E bajból csakhamar kiségitette maga a csacsi, mely az istállóban azonnal a szénához ment és jóízűen enni kezdte. Csak olyan eledelt kívánt tehát, mint a közönséges csacsi és arról aztán Aladár bőven gondoskodott.

Mindenki csodálkozott, mért szereti Aladár oly nagyon azt a csunya állatot; de ő nem törődött ezzel. Nappal csak kantáron vezetgette az udvaron s a mezőkön, mert ha nappal fölrepült volna, az embe-

rek meglátják és a titok el van árulva. Este azonban, mikor már mindenki aludni készült, akkor lopózott ki Aladár s valamely csöndes helyről fölrepült a magasba; néha-néha mégis elment nappal is a nem igen messze levő erdőbe, s ha meggyőződött, hogy senki sem látja, fölült a csacsi hátára és fölemelkedett a fák fölé. Mikor aztán így a magasban szállongott, elfelejtette a sok csufolódást, melyet csacsija miatt tünie kellett s csak még inkább megszerette a csoda-állatot.

Midőn lassanként meggyőződött, hogy a csöndes, elhagyott erdőben bátran multhat repülő csacsijával, eszébe jutott, hogy főleg Gyulának bőven visszafizetheti a sok ingerkedést. Gyula tudniillik majd mindennap kiment puskájával az erdőbe vadászni és lövöldözött is sokat, de bizony csak ritkán talált, mert még nem tudott jól czélozni s a nyulak, madarak kényelmesen elmenekültek előle; sokszor egy hétig is hiába járt ki, nem hozott haza még csak egy árva kis verebet sem. Aladár tehát egyszer ilyenformát gondolt:

— Megállj csak, majd megszegyenitlek én!

És valahányszor Gyula kiment vadászni, Aladár is utra indult vele, s elvitte azt a csuf csacsikát is; mikor pedig az erdőbe értek, akkor Aladár elvált Gyulától és épen az ellenkező irányba indult s addig ment a sűrű erdő mélyébe, míg végre biztos volt a felől, hogy senki sem látja; aztán fölült a csacsira és kezdett vadászni. A magasból könnyen láthatta meg, hol lappang egy-egy nyulacska, vagy fűrj, fogoly és más jóféle vad; ha pedig egyszer meglátta, akkor meg is fogta,

mert semmiféle vad sem tudott oly gyorsan szaladni vagy röpülni, hogy Aladár röpülő csacsija utól ne érte volna. Sokszor egy-egy kiesi nyulacskát vagy madárkát elevenen vitt haza: otthon volt nagy öröm és csodálkozás! Kérdezték, faggatták, miféle titkos mesterséggel tudja elevenen elfogni a vadat? De Aladár csak mosolygott s a világért el nem árulta volna. Gyula persze kissé boszankodott is, de Aladár ennek még örült és csak még inkább szerette az ő repülő csacsiját. De nemcsak mulatságra használta a csodás tulajdonságú állatot: sokszor igazán nagy hasznot is tett vele.

Egyszer késő este nagy baj történt a háznál: a mama súlyosan megbetegedett. A szomszéd faluban volt ugyan orvos és el is hivatták, de bizony ebben nem igen lehetett megbízni, szerettek volna egy híres orvost hívatni, ki a városban lakott. Igen, de a város több órányira volt s ha rögtön el is indul valaki, csak reggelre érkezik oda és az orvos csak másnap délután érkezhethék meg. Nagy veszedelemben pedig ez igen hosszú idő.

Aladár hallotta, mi a baj. Titkon kiment csacsijához, kivezette egy csöndes helyecskére, fölült reá és elröpült, gyorsan, mint a madár. Éjfél sem volt még, már elérkezett a városba, fölkereste az orvost, elmondta a veszedelmet s a derék orvos azonnal befogatott, kocsira ült és korán reggel már ott volt a betegnél.

Természetes, hogy mindenki roppantul csodálkozott, mikor megtudta, hogy Aladár volt az, ki hihetetlenül rövid idő alatt azon a csunya kis csacsin elment a városba az orvosért. Bámulták a csacsit,

mely oly sebesen tud nyargalni, mint a legjobb paripa és bámulták Aladárt, ki oly fáradtságos éjjeli utra vállalkozott, csak hogy kedves mamájának segélyt hozzon. Tovább aztán nem igen gondolkoztak a dolgon: csak Gyula nem tudott megnyugodni, sehogy sem fért a fejébe, hogy természetes módon történhetnék az a sok csodás dolog, amit Aladár elkövet, mióta az a csuf kis csacsija van.

És a naptól fogva Aladár, ha kissé óvatosabb, észre vehette volna, hogy Gyula nagyon gondos figyelemmel kíséri, minden léptét kémleli s nem sok idő telt belé, midőn aztán Gyula egyszerre sajátos gunyos mosollyal nézegetett a csacsira és gazdájára. Aladár meghökkent.

— Csak nem fedezte föl a titkot? gondolá ijedten. Nem, az nem lehet! De ezután még jobban fogok vigyázni!

Csakhogy már későn volt! Gyula valóban megleste Aladárt és eltanulta a bűvös jelszót, melyre a csacsi felröpült. A másik jelszót, mely a leszállást parancsolta, azt persze nem leshette el, mert azt Aladár mindig fönt a magasban mondotta, hol senki sem hallhatta.

Egy este Aladár a kertben sétált, midőn egyszerre zuhanást és aztán hangos jajgatást hallott. Sietett azon irányba, honnan a jajgatás hallatszott s a földön elterülve megpillantotta bátyját, ugyancsak összetörödvé mintha magashól esett volna.

— Mi baj? Mi történt? kérde Aladár. Hiszen itt fa síncs közel, — honnan estél le?

— Honnan? felelé Gyula nyögve és boszusan. A te szerencsétlen csacsid-

ról. A haszontalan állat fölrepült velem, de aztán nem akart megtűrni a hátán s ledobott.

Aladár egészen elképedt ennek halatára s hamarjában szólni sem tudott.

— Gyönyörű dolog! folytatá Gyula. Van egy ilyen ritka jószágod, egy röpülő csacsid és titkosan tartod, nem akarod megosztani testvéreddel sem. De most

nézz utánna... én hívtam mindenképen... de nem akart visszatérni, mindig följebb röpült. Azt hiszem, a leszállásra is van valami titkos jelszó, de ezt nem ismerem. Ha megmontad volna nem lenne semmi baj.

Ekkor volt még csak igazán nagy Aladárnak az ijedelme. Körülnézett a magasban s fönt, szédítő magasságban a hold fényénél észre is vett egy kicsike

ÚJ BOR. (Lásd a 254. lapon.)

mozgó pontot... ez volt a röpülő csacsi. Kiáltozta utána a bűvös jelszót, kiáltozta torka szakadtából — de hiába, olyan magasra nem hatott a hangja. A kis fekete pont mindig kisebb lett és végre egészen eltűnt.

És hiába várták másnap, harmadnap és azután, — a röpülő csacsi soha

sem tért vissza többé, nem is látott többé soha senki ilyen csoda-állatot.

Aladár várt, bánkódott, de hiába. Könnyezve megfogadta, hogy önzésből, irigységből soha sem fog semmit rejtegetni testvérei előtt, — de azért a röpülő csacsi oda volt örökre!

* * *

Eddig van. Most csak azt szeretném tudni, igazán megtörtént-e ez, vagy csak a néni mesélt valamit, amint Aadár álmos fővel hallgatott s aztán álmodozva tovább gondolt?

Mit gondoltok, kis olvasóim?

»N Y A F.«

(Képpel a czimlapon.)

NYAF a nevem, Nyaf,
 »Kaff« a hangom, »kaff!
 Kényes kis dög vagyok én,
 Sültet, kávét kapok én,
 Édes cznkrot nyalok én,
 Sosem járok gyalog én.
 A hátamon gyönyörö
 Himes bársony terítő.
 Vizsla, kopó, vagy akár
 Tanult uszkár és agár:
 Mind megvetem, fitymálom,
 Lábammal se kinálom.
 Ápolóm a szobalány,
 Télen fütik a szobám.
 Szörayen szeret a gazdám
 (És a gazdám gazdag ám!)
 Dörzsölik a bőrömet,
 Fésülik a szőrömet,
 Ha fájékony kis gyomrom
 Néha napján elrontom:
 Rögtön hozzák a doktort,
 Az preskribál czukros port.
 »Édes Nyafom, ölebem!«
 Ez a nevem én nekem.
 Nem szenvedek meleget,
 Nem szenvedek hideget.
 Mint kis király, ugy élek,
 Nem dolgozom, henyélek.
 A munka nem kell nekem,
 Fekszem puha szőnyegen.

És ha ablakomon át
 Dolgozni látok kutyát,
 Amint őrzí a libát
 Vagy huzza a taligát —
 Jó izüt ásítok, és
 Azután a
 Karjaidba
 Dölök, édes heverés!
 Nyaf a nevem, Nyaf,
 »Kaff!« a hangom, »kaff!«

KÉPEK TÖRÖKORSZÁGBÓL.

— *Török mecsét. — Harezijáték Ázsiában. —
 Török nők viselete. —*

(Képekkel a 252, 253. és 256. lapokon.)

Most, midőn a mi hazánk szomszédságában a vitéz török nemzet nagy háboruba van keveredve, annyit beszélnek róluk mindenütt, hogy bizonynyal már ti is hallottatok egyetmást és érdeklődtek irántuk. Ezért hát csevegjünk egyszer kissé róluk.

Talán már tudjátok azt is, hogy ami leginkább megkülönbözteti a törököket a többi európai népektől, az vallásuk, mert ők nem keresztények, hanem mohammedánok. Így neveztetnek pedig Mohammed után, ki az ő vallásuknak megalapítója volt. Ez a vallás azonban, ha nem keresztény is, de nem is bálványimádó, a mohammedánok csak egy Istent hisznek és épen ugy tisztelik a jót s gyűlölik a gonoszt, mint mi.

Mohammed e vallás megalapítója Ázsiában született Arábiának Mekka nevű városában (keressétek meg a térképen), a mi időszámításunk szerint 571-ben, tehát majdnem hatszáz esztendővel Krisztus után. Apja előkelő férfiú volt; egy arab néptörzs főnöke, de korán elhalt és a fiatal Mohammed árvaságra jutván, sokféle bajokkal küzdött, míg végre kereskedő lett és sok országot bejárt, sokféle néppel

megismerkedett. Nemsokára gazdag ember lett belőle s ekkor abba hagyván a vándorlást, elmélkedni és gondolkozni kezdett a fölött, a mit számos utazásai közben látott és tapasztalt. A népek, melyek között járt, többnyire bálványimádók voltak s Mohammed arra szánta magát, hogy majd ő alapít egy új vallást és magát prófétának hirdeti ki.

Hozzá is fogott terve végrehajtásához és kezdte az embereket tanítani, bátran hirdetvén, hogy ő az égből küldött proféta és feladata megmagyarázni, mi a jó és igaz és mi a rossz. Sokan nevettek, de sokan hozzá szegődtek és rövid idő múlva már annyi követője volt, hogy a város előjárói félni kezdtek tőle és üldözőbe vették: Mohammed azonban megtudta, hogy megakarják ölni és elfutott Medina városába, honnan azonban ismét visszatért Mekkába. Üldözői elől később még egyszer menekülnie kellett, de idővel annyira megsaporodtak hívei, hogy végre százezer főnyi hadserege volt és egész Arábiát meghódította. Tanításait leirta és ez a könyv a mohammedánok Szentírása, melyet »El Korán«-nak neveznek.

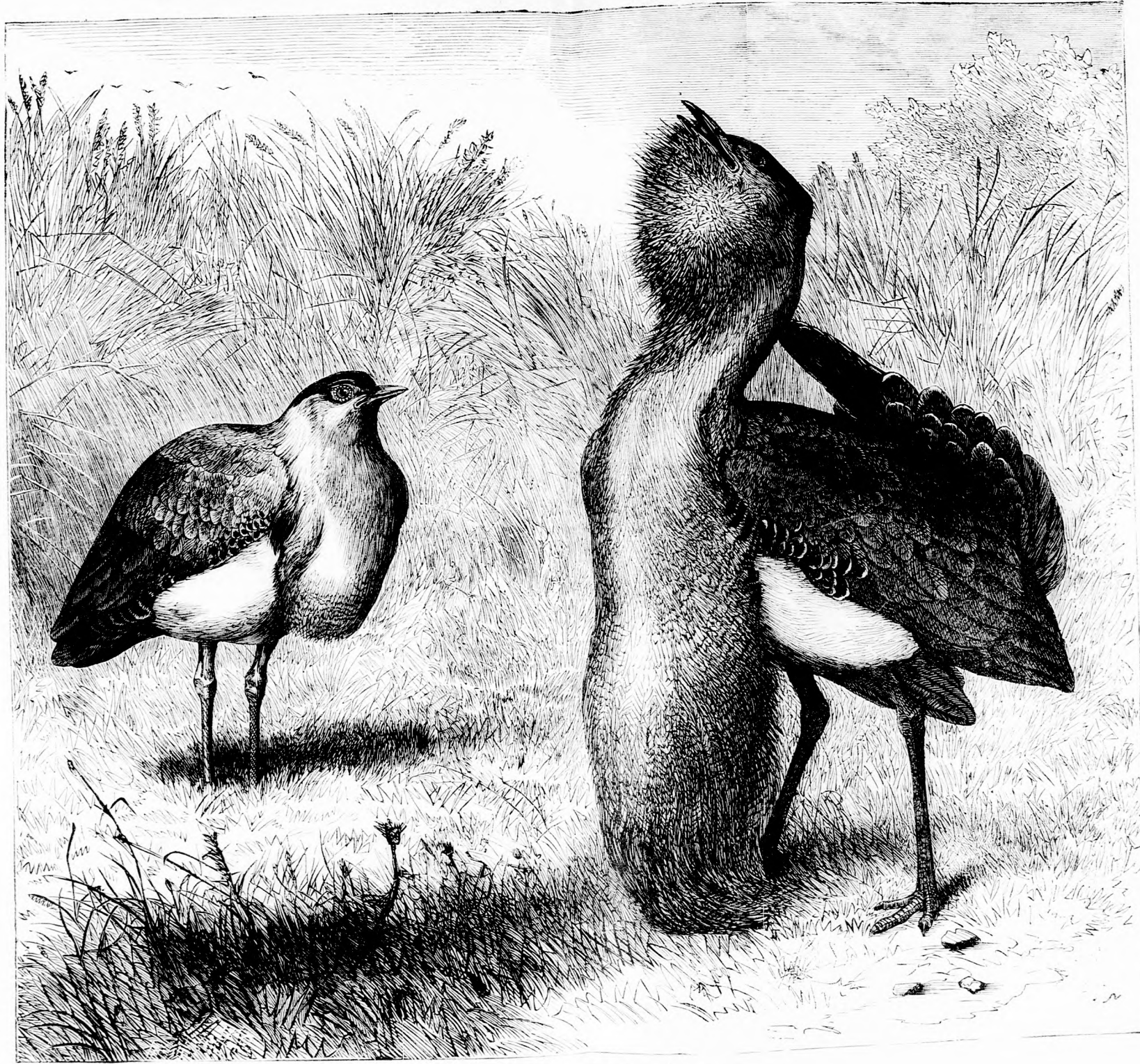
A mohammedán vallás azután nagyon elterjedt mindenfelé, úgy hogy most több mint kétszáz millió ember vallja ezt a hitet, még pedig mindenféle nyelvű népek, mert a mohammedánok sem mind egy nemzethez tartoznak, épen mind a keresztények közt is van magyar, német, francia stb. Valamennyi mohammedán vallású nép között pedig leghatalmasabb lett a török, mely Azsiában, Afrikában számos más népet meghódított, aztán átjött Európába és itt is több száz esztendeig diadalmas hadjáratokban sok országot elfoglalt.

A magyar történelemből talán már olvastátok, hogy régibb időkben nekünk is sok háborunk volt a törökkel, sokáig ellenségek voltunk. De ez már elmúlt, most már tudjuk, hogy jobb, ha békésen, mint jó szomszédok élünk és szeretjük egymást.

A török városokban, ha az utas közeledik, már messziről föltűnik a mecset vagy templom, melybe imádkozni járnak mint a mi templomaink, ugy a török mecsetek közt is igen szép épületek vannak s különösen szépek a karsú, magos minaretok, vagyis tornyok, melyek azonban nem harangoknak valók, mint a mi templomtornyaink; a mohammedán templomokban nincs harang, hanem a minaret magaslatáról egy férfiú — a müezzín — erős hangon kiált le az embereknek, tudtokra adva, hogy az imádkozás órája elérkezett. A templomba nem szabad csizmával vagy papucssal sem belépni (a törökök papucsot hordanak); az előcsarnokban minden jámbor hívő leveti saruját. Bent a templomban nincsenek székek, hanem szőnyegek vannak elterítve s az ájtatoskodók leborulva, homlokukkal a földet érintve imádkoznak.

A mohammedánok nemcsak igen valóságosak, hanem még mai nap is rendkívül harcziások, gyakran egymás közt is viaskodnak s főleg Azsiában némely mohammedán törzsek csupa unalomból egymásra törnek és háboruskodnak. Ezek még játékaikban is szeretik a háborusdít s nagyobb ünnepélyeiknél a bátor lovas vitézek összegyűlnek, fölosztják egymás közt a szerepeket és olyan harezjátékot visznek végbe, hogy az idegen komoly viaskodásnak is gondolhatná; de azért ritkán esik baj ilyen játékoknál.

A törökök ruházata, főleg a gazdagabbaké, igen szép; bő öltönyöket viselnek, arannyal, himzésekkel díszítve; fejükön kalap helyett kendőkből font turbánt, vagy pedig vörös sipkát, melyet feznek neveznek. A nők viseletén legföltűnőbb, hogy az utczán nem szabad arcukat mutatni; eltakarják tehát egészen, úgy hogy épen csak a szemük látszik ki s az idegen azt hinné, hogy csupa mumus jár az utczán. Otthon azonban leveszik a fátyolt arcukról.

A BUSZTÁRD. (Lásd a 254. lapon.)

A TÓPARTI VESZEDELEM.

— Beszélyke. —

szí idő volt, de még nem igen hideg s a mama Elekkel és Andorkával nagyobb sétára indult, egészen az erdő tövében levő nagy tóig. A fiuk nyáronkint nagyon szerettek itt játszani, köveket dobálni a vízbe és nézni a tavon uszkáló vadkacsákat; néha nagyon is közel jártak a parthoz s csak nagyon kelletlenül engedelmeskedtek, midőn a mama visszahivogatta őket. Semmikép sem akarták belátni, hogy nekik még itt is szükségök volna a mama intésére s hogy baj érheti őket, ha nem hallgatnak a jó tanácsra.

A mama észrevette ezt; de volt neki egy módja, mellyel rögtön nyugalomra tudta varázsolni a virgoncz fiukat; e mód pedig abból állott, hogy valami mese vagy történetke elbeszélését ígérte. Most is leült egy kidőlt fa törzsére s így szólt:

— Jőjjetek csak, épen eszembe jutott egy kis történet, mely épen egy ilyen tavon ment végbe; ha szépen leültök mellem és figyeltek, elmondom.

— Oh, kérjük szépen, mamácska! Figyelni fogunk.

A fiuk leültek a mama mellé s őszintén szólva, ez jól esett nekik, mert már kissé fáradtak voltak a sok járástól és még nagy séta volt vissza a házig. A mama pedig így kezdé meséjét:

— Messze tőlünk, északra, a hol a tél még hidegebb, mint nálunk, de ahol a nyár szintén kellemes, egy szép nagy tó vizén élt egy nagy vadkacsa-falka. Sűrű nádas lepte el a tó partját, biztos rejteket

nyújtva a fészeknek, a vízben hal volt bőven, így tehát boldogan élték napjaikat.

Nyár elején a tojásokból kibujtak a kicsike vadkacsák s csakhamar vigan uszkáltak az öregek közt a vizen; ha éhesek voltak, lemerültek a víz alá és fogtak egy-egy kövér bogárkát s lassanként megnőttek, megerősödtek és szintén valóságos nagy vadkacsák lettek. De ezért mégis csak fiatalok voltak, nem ismertek a világból egyebet annál a tónál és nem is kívánczoktak el onnan, annyira jól érezték ott magukat. Hallották ugyan néha, mikor az öregek valami nagy utazásról beszélgettek, de bizony nem sokat törődtek vele, mert ők nem szándékoztak innen elutazni sehova.

Egy szép nyári napon, midőn épen legvigabban uszkáltak a tóban, közéjük lépett egy igen öreg kacser, ki nagy tiszteletben állott az egész vadkacsa-familiában, mert ő volt a nagyapó s a legbölcsebb és legtapasztaltabb valamennyiök között. Az öreg tehát oda uszott a fiatalok közé és félig buslakodva így szólt hozzájuk:

— Gyermek, csak mulassatok kedvetekre, mert nem sokára ugyis oda a vigélet! A nyár vége felé jár, egy-két hét múlva készülnünk kell a nagy utra.

A fiatalok tisztelettel hallgatták a nagyapót, de midőn eltávozott, mégis csak nevettek rajta egy kicsit, — mert hát ugyan mért mondja, hogy a nyár vége felé közeledik, mikor ma is épen olyan meleg van, mint tegnap; azután meg hát a nyár elmulna, mi következne utána? Az nem lehet, a nyár nem mulik el, így marad mindig stb.

Igy nem ism nyár ele hitték to vigan él telen na az ég e tött — idő, mel A fiatal degtől, ilyesmit valami reggel micsod is várt hanem lakó os

megke gebbel a nagy len; d váltok oly bo távozn nemde képest A fák elszár ket a jóizue föld p egy n nem i nem mény többé halat

Igy okoskodtak a fiatalok, kik még nem ismerték a telet, mert még csak a nyár eleje óta éltek a világon. Nem igen hitték tehát a böles nagyapó szavait és vigan éltek tovább, mignem egy éjjel hirtelen nagyon kellemetlen érzésre ébredtek: az ég elborult, metsző éjszakai szél süvöltött — egy szóval, beköszönt a hűvös őszi idő, mely a fagyos tél közeledését jelenti. A fiatal vadkacsák, kik dideregtek a hidegtől, megdöbbenve bámultak egymásra; ilyesmit még soha sem tapasztaltak, ez valami rettenetes volt; alig várták, hogy reggel a böles nagyapótól megkérdezzék, mi esoda veszedelem ez? A nagyapó nem is várta, hogy a fiatalok, jőjjenek hozzá, hanem kora hajnalban összehívta a tavon lakó összes vadkacsa sereget és így szólt:

— Kedves fiaim, itt az ideje, hogy megkezdjük nagy vándorlásunkat. Az öregebbek köztetek, kik már tavaly megtették a nagy utat, tudják, hogy ez kikerülhetetlen; de ti, fiatalok, talán nem szívesen váltok meg e pompás helytől, hol eddig oly boldogan éltetek. Pedig el kell innen távoznunk. Éreztétek ez éjjel a hideget, nemde? Ez pedig még csekélység ahhoz képest, ami nem sokára következni fog. A fákról lehullanak a levelek, fű, virág elszárad, a rovarok, apró állatok, melyeket a tó partján tett sétáink közben oly jóízűen megeszünk, elbujnak a föld alá, a föld pedig oly keményre fagy, mint ha egy nagy kőszikla volna minden. De még nem is ez a legnagyobb veszedelem, hanem az, hogy befagy a tóvize is! Kemény lesz, a vízhez hozzá nem férhetünk, többé nem uszkálhatunk s nem foghatunk halat.

A fiatalok rémülten hallották a nagyapó ez elbeszélését s már azt hitték, hogy tehát el kell veszniök a rettenes téli idő alatt. De a nagyapó így szólt tovább:

— No no, azért még nem kell megijednetek, fiaim, nem fenyeget semmi nagy veszedelem. Vanuk ám még más országok is, a hol meg lehet élni, a hol vannak szép tavak tele hajúakkal. Ez országok messze délfelé terülnek el; a nyáron ott tulságosan forró, annyira, hogy a folyók, patakok kiszáradnak, a fű elhervad, a források kiapadnak és épen azért nyáron átt ott meg nem élhetnénk; de viszont aztán a téli idő ott nem oly borzasztó, mint itt az éjszakai tájakon; fagyot, havazást ott nem ismernek, az egész tél csak abból áll, hogy sok eső esik, ez által a folyók, tavak megtelnek vízzel, és minden van bőven, ami nekünk szükséges. Több madár-rokonunk, a gólya, daru már el is utazott; ideje, hogy mi is utra keljünk.

A fiatalok belátták az öreg nagyapó szavainak bölcsességét s nem sokára az egész vadkacsa-sereg fölkészült az utazásra. Még egyszer körülszkálták a tavat hol a nyarat oly boldogan töltötték, aztán a nagyapó körébe gyülekeztek; az öreg gondosan körülnézett, nem marad-e el valaki s miután meggyőződött, hogy mindnyájan együtt vannak, jelt adott. Az egész sereg felröpült s az öreg nagyapó vezetése alatt utnak indult dél felé.

A vadkacsák igen sebesen és kitaratóan tudnak repülni s így a mi utazó társaságunk rövid idő alatt nagy darab földet hagyott hátra. A fiataloknak tetszett az utazás és akár egész nap is röpültek volna; de a nagyapó koronként pihenőt

parancsolt s egy-egy tó vagy folyó partján leszállva, kerestek eleséget, pihentek, uszkáltak s csak midőn ismét jól megerősödtek, akkor folytatták tovább utjokat.

— Nem szabad egyszerre nagyon elfárasztani magunkat, szölt az öreg; még nagy ut van előttünk s ha több napig folyvást röpültünk, majd meglátjátok, milyen fáradtak lesztek.

A csapat engedelmeskedett, de a fiatalok úgy érezték, hogy ők bizony nem fáradnak el, akár-mennyit röpülnek. Negyednap azonban már egészen máskép gondolkoztak; a folytonos röpüléstől kezdtek lankadni s most már ők kívántak pihenni mindenütt, ahol egy kis tócsát vagy patakot megpillantottak. De az öreg nagyapó csak ritkán engedett kérésünknek, főleg ha falut, várost látott közel.

— Fiaim, mondá, arra kell főleg vigyáznunk, hogy emberek közelében ne szálljunk le; az emberek a mi legnagyobb ellenségeink: ölnék, pusztítanak minket, s a fecske beszélte nekem, hogy otthon az emberek a megölt vadkacsát megkopasztják, megsütik és megeszik. Vigyázzunk tehát, nehogy ily szörnyű sorsra jussunk.

Ilyenféle intések és tanítások közt folyt az utazás és végre fáradtan ugyan,

de minden baj nélkül eljutottak arra a vidékre, melyet az öreg nagyapó a téli hónapokra kiválasztott. Jól ismerte már e tájat, több telet töltött itt, tudta, hogy itt kellemes, meleg idő jár a téli hónapokban is, viz, hal van bőven, nem lesz tehát hiány semmiben.

— Ismerek itt egy szép tavacskát az erdőben, mondá; ott laktam már több ízben, menjünk most is oda.

KÉPEK TÖRÖKORSZÁGBÓL.
Török nők viselete. (Lásd a 246. lapon.)

Eljutottak a tóhoz és nagyon szépnek, jónak találták. El is helyezkedtek benne azonnal s hozzáfogtak az uszkáláshoz, halászáshoz, ami ugyancsak jól esett a hosszú ut fáradalmi után.

Az öreg nagyapó ezalatt kissé körülnézett a jól ismert vidéken s egyszerre nagy aggodalom lepete meg. A parton valami újat látott, ami régebben nem volt

ott, ez a valami pedig nagyon gyanús volt; az öreg máshol már látott ilyesmit: ágakból, levelekből készített kunyhófélék voltak azok, melyekben a vadászok rejtőzni szoktak, hogy onnan kényelmesen lepuskázhassák a tavon gyanútlanul uszkáló vadkacsákat. Az öreg rögtön összehívta a kacsasereget és így szólt:

— Kedves fiaim, itt nem maradhatunk. Mióta utólszor itt jártam, nagy vál-

(Folytatása a 254. lapon.)

KÉPEK TÖRÖKORSZÁGBÓL. *Türk mecsit.* (Lásd a 246. lapon.)

(Folytatás a 252. laphoz.)

tozás történt: az emberek fölfedezték, hogy e tavon szoktunk tanyázni s kegyetlen vadászok már el is készítették a parton rejteküket, honnan minket lelövöldözhetnek. Gyorsan, meneküljünk innen!

Erre azonban nagy zaj és hápogás támadt s a fiatalok zúgolódva kiáltozák:

— Mi bizony nem megyünk innen egy lépést sem. Eleget vándoroltunk már, egészen kimerültünk, ideje végre valahol megtelepednünk. Ez itt nagyon jó hely, itt madarunk. Micsoda veszedelem érhetne bennünket? Hiszen minden csöndes. Mi bizony nem félünk.

Az öreg nagyapó intette, kérte, fenyegette a makacsodókat: nem fogadtak szót. Az öreg tehát néhányadmagával, kik hallgattak szavára, elrepült s ott hagyta az engedetleneket, ezek pedig még nevettek a félénk öregre s vigan uszkálva a szép tavon, elhatározták, hogy ők ezentul önálló, külön csapatot fognak képezni és itt maradnak véglegesen. És nagy volt e fölött az örömrük.

De csak rövid ideig tartott az öröm. Másnap azokból a gyanús rejtekből, melyeket az öreg nagyapó mutatott, egyszerre szörnyű dörgés és villámlás rémíté meg a vadkacsa sereget: a vadászok megérkeztek és lelövöldözték a vadkacsákat. Egy sem menekült közülök.

Eddig van a mesém, — most mondjátok meg, mit gondoltok?

A mama bevégezvén beszédét, Elek és Andorka egymásra néztek, látszott, hogy megértették e mesét. Rövid szünet után meg is szólalt Elek:

— Ugy-e, mamácska, ha azok a fiatalok hallgattak volna az öreg nagyapó bölcs tanácsára, semmi bajuk sem történnik? Igy maguk okozták szerencsétlenségükét.

És midőn hazafelé sétáltak, Andorka így szóló bátyjához:

— Tudod, Elek, ezentul követni fogjuk a mama intését, még ha nem is értjük mindjárt az okát. Igy bizonyosan nem keveredünk bele semmi kellemetlenségbe.

U J B O R.

(Képpel a 245. lapon.)

NO SZEDJÜK már, János komám,
A gohért, a kadarkát.

A szorgalmunk meg van áldva,
Jó az Isten, sok bort ád.

Mihelyt megszürtük az új bort,
Rendbe hoztuk a másiást:
Az egymásnak jóvoltáért
Megisszuk az áldomást.

A B U S Z T Á R D.

(Képpel a 248—249. lapokon.)

BŐRÍTÉS tyukoeskát és galambot akárhányat láthatunk a baromfi udvarban, a haragos pulyka-kakasnál meg a büszkélkedő pávánál pedig látjuk, miként illegeti, terjesztgeti szét farka tollait, — de olyan madarat itt közel nem ismerünk, amelyiknek szakála volna, valóságos hosszú szakála, akár a százesztendő embernek.

Pedig van ilyen madár is, csakhogy nagyon messzire kellene mennünk, hogy elevenen futni lássuk: legfeljebb a muzeumban, kitömvé láthatjuk meg. Ez a madár a busztárd, mely messze tőlünk, nemcsak hegyen-völgyön, hanem még a

tengerrel
él: Ausz
képen lá
lyek kö
nagy b
millió e

E
sikság
el, mely
legföjje
melyek
Helyen
nyáron
lia a fo
csak ho
oly rek

E
hazájár
a csalá
tyuoc
nem ol
lenni.
gon s
ban sz
jainkn
volna
olyan

E
láthat
A cső
a has
lik el
leveg
dik és
s a lé
szépe
szaká

tengereken is tul egy távol világrészben él: Ausztráliában. Ausztrália, mint a térképen láthatjátok, több szigetből áll, melyek közül egy akkora, hogy akárhány nagy birodalom elférne rajta sok, sok millió emberrel.

E nagy földnek a közepén roppant síkság és száraz, homokos pusztaság terül el, melyen csak nagyon ritkán jár ember, legföljebb a benszülött vad néptörzsek, melyek hajlék nélkül bolyonganak ide-oda. Helyenként egy-egy nagy tó terül el, de nyáronként ez is kiszárad, mert Ausztrália a forró égöv alatt fekszik, ahol a tél csak hosszas esőzésből áll, a nyár pedig oly rekkenő forró, hogy mindent elperzsel.

Ezt a meleg pusztaságot választotta hazájának a busztárd madár. Ugyanabból a családból való, melyhez a mi jámbor tyukocskáink tartoznak, de a busztárd nem oly szelid és nem akar házi szárnyas lenni. Öt kóborol a nagy homoksvatagon s minél nagyobb a hőség, annál jobban szereti. Termetre nagyobb a mi tyukjaiknál, de tollazata egyszerű s nem is volna rajta semmi föltűnő, ha a himnek olyan roppant szakála nem volna.

Ezt a szakált azonban csak akkor láthatni, mikor a him busztárd haragos. A csőre aljától kezdve ugyanis egészen a hasáig a bőre alá sajátságos üreg nyulik el; mikor haragos, ez üreget teleszivja levegővel s ekkor a tollazata fölborzolódik és megvan a szakál; ha lecsöndesedett s a légzacskó ismét üres, akkor a tollai szépen lesimulnak, testéhez tapadnak és a szakálnak nyoma sincs.

BETÜREJTVÉNY.

ur
ur
ur ur ur ur ur
ur
ur
ur
ur
ur

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XIII. köt. 12-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„A rajzszert fölötte hasznos.“

Helyesen fejtették meg: Nánásy Ignác, Eisler Hugó, Rák Annika és Jancsika, Enczike Gyula és Nunezi, Szabó Kálmán (hiányosan), Gebhart Mariska, Kalmár Margit, Weinem Ilona, Boronkay László (hiányosan).

»A KIS LAP« XIII. köt. 10-ik számában közölt találós mesék megfejtése:

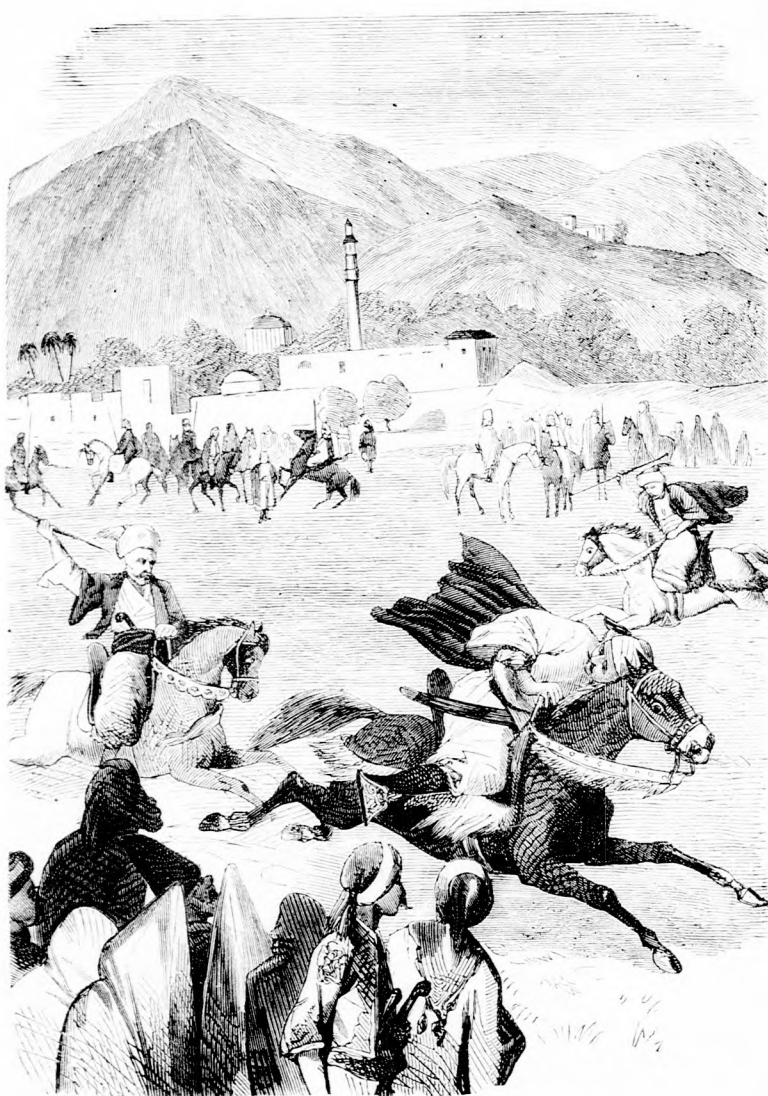
I. Márius, Dárius. II. Volga, Olga. III. Jason.

Helyesen fejtették meg: Ghyecz Anna, Kintzig Anna és Dániel, Viczmándy Olga, Nánásy Ignác, Rák Annika és Jancsika, Enczike Gyula és Nunezi, Novák Ilona és János, Kohn Géza, Teleki Blanka, Majláth Antónia, Nagy Matild, Dienes Gábor és Károly, Gebhart Mariska, Kalmári Margit, Neuman Miksa, Weinem Ilona, Link Jetka, Dégner Mari, Juhász Béla, Molnár Feri, Kohn Berta, Áron és Móríc, Buk J. és Samu, Brüll Eszti, Samu és Géza, Szalay József, Varga Gabriella és Emil, Máj Berta.

A »KIS LAP« XIII. köt. 13-ik számában közölt betürejtvények megfejtése:

I. Emelvény. II. Galata.

Helyesen fejtették meg: Weinem Ilona, Rohonczy Lajos, Keresztes Ilona és Gizella, Winkler Flóra, Buday Emma, Varga Gabriella és Emil.

KÉPEK TÖRÖKORSZÁGBÓL. *Harczjáték Ázsiában* (Lásd a 246. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
Budapest 1877. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.